

COPERNICUS RESEARCH TEAM SP. Z O.O.

BARIERY I ZACHĘTY

DO

STABILIZACJI RELACJI

**RAPORT BADAWCZO-
WDROŻENIOWY**

Toruń 2023

BARIERY I ZACHĘTY DO STABILIZACJI RELACJI

RAPORT BADAWCZO-WDROŻENIOWY

Toruń 2023

Copernicus Research Team Sp. z o.o. Toruń 2023

Nauka w służbie społeczeństwu

*Badanie zostało zrealizowane w ramach projektu: Wsparcie młodych osób
w stabilizacji związków i zawarcia małżeństwa*

Organizatorem projektu jest:
FUNDACJA EDUKACJI ZDROWOTNEJ I PSYCHOTERAPII :
www.eukacja-zdrowotna.pl
strona projektu: www.nacalezycie.eu

Projekt „Na całe życie – będziemy o siebie dbać”. Wsparcie młodych osób w stabilizacji związków i zawarcia małżeństwa. jest dofinansowany przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej w konkursie Po Pierwsze Rodzina na rok 2023. Całkowita wartość finansowania 200.000 zł
Umowa nr BPD/PPR/KAMPANIE/28/2023 z dnia 2023-06-15

Ministerstwo Rodziny
i Polityki Społecznej

Spis treści

Wprowadzenie 3

1. Metodologia badania 5

2. Bariery w rozwoju relacji 9

3. Motywacja do rozwoju relacji 17

4. Główne wnioski z badania 19

Bibliografia 20

Wprowadzenie

Relacje romantyczne i stabilne związki mają istotny wpływ na liczne elementy życia jednostki. Pozwalają one zaspokoić potrzeby emocjonalne i społeczne partnerów, a także pozytywnie wpływają na ich ciągły rozwój i samodoskonalenie (Aron i in., 1995; Laurenceau i in., 2005; Weigel & Ballard-Reisch, 2008).

Kluczowe staje się zatem zdefiniowanie na czym polega stabilna relacja. Jest to etap w rozwoju relacji, w którym partnerzy przechodzą do traktowania swojego związku w sposób poważny i dojrzały. W literaturze etap ten ma różne nazwy. Wojciszke (2010) używa terminu „miłość kompletna”. Określa tę fazę związku jako najbardziej nasyconą intymnością, namiętnością i zaangażowaniem. Tradycyjnie jest to etap w którym partnerzy decydują się na ślub. Innym terminem używanym do opisu tego etapu jest „spajanie”. W deterministycznej koncepcji wywodzącej się z modelu schodkowego związek zostaje oficjalnie uznany w społeczeństwie przez instytucje zaręczyn lub ślubu (Knapp, 1978). Stabilna relacja jest więc etapem związku, który cechuje się długoterminową i znaczącą bliskością.

Stabilny związek odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu długoterminowych planów i przyszłości relacji. Ten typ związku jest postrzegany, szczególnie przez kobiety, jako relacja bardziej stabilna i satysfakcjonująca. W wyniku tego kobiety będące w końcowym etapie rozwoju relacji są bardziej skłonne do podjęcia decyzji o posiadaniu dzieci (Spéder & Kapitány, 2009).

Związek romantyczny jest dynamicznym procesem, który przechodzi przez różne etapy rozwoju. Stabilna relacja jest etapem w którym relacja osiąga pełną dojrzałość. Osiągnięcie stabilnego związku nie jest zdarzeniem pewnym. Istnieją liczne czynniki wpływające na przechodzenie relacji na coraz wyższe poziomy.

Dotarcie do etapu stabilnej relacji romantycznej to proces obejmujący wiele etapów, od pierwszego spotkania, przez zaloty i zakochanie aż po wzajemne zaangażowanie (Knapp, 1978). Szczególnie kluczowy jest okres pomiędzy wstępnym nawiązaniem relacji romantycznej a stworzeniem związku opartym na wzajemnym zaangażowaniu. W literaturze naukowej ten czas jest zdefiniowany jako okres przejściowy między dwoma wyraźnie określonymi etapami związku – romantycznymi początkami a związkiem kompletnym, czyli ustabilizowaniem związku często

kończącym się małżeństwem (Wojciszke, 2010). To dynamiczne i ewolucyjne zrozumienie rozwoju relacji jest poparte licznymi źródłami naukowymi (Baxter & Bullis, 1986; Knobloch, 2007; Knobloch i in., 2021).

1. Metodologia badania

Dynamiczny proces rozwoju związków i przechodzenia przez kolejne etapy relacji jest zagadnieniem złożonym, wielowymiarowym i interdyscyplinarnym (Kozakiewicz i in., 2022). Ponadto czynniki społeczne i kulturowe specyficzne dla danego obszaru i grupy badawczej mają istotny wpływ na postrzeganie poszczególnych etapów, podejście do rozwiązywania rozmaitych barier i traktowanie pewnych zachęt z określonym entuzjazmem. Czynniki, które są traktowane jako bariery w jednym kręgu kulturowym, mogą być zachętami w innym. Stworzenie narzędzia uniwersalnego w tym zakresie jest możliwe, jednakże wiązałoby się z ograniczeniem dogłębności badania i analizy. Z tego powodu konieczne stało się stworzenie autorskiego zestawu narzędzi w celu określenia czynników ograniczających przejście na kolejny etap relacji oraz skłonności jednostki do rozwoju relacji. W tym celu wykorzystano znaczący dorobek teoretyczny zebrany za pomocą celowego przeglądu literatury i połączono go z najlepszymi praktykami badawczymi. Zoperacjonalizowanie tych aspektów pozwoliło stworzyć dwa narzędzia badawcze wykorzystywane w tym raporcie.

Pierwsze skupia się na barierach związanych z rozwojem relacji i przechodzeniem na wyższy poziom związku. Poprzez rygorystyczny proces analityczny wyłoniono 13 kategorii, które mogą stanowić barierę: wiek, niezadowolenie z obecnego stanu relacji, brak zaufania w relacji, strach przed zaangażowaniem, problemy z komunikacją, różnice w wartościach i przekonaniach, niezgodność celów życiowych, kwestie finansowe, niedojrzałość emocjonalna bądź relacyjna, kwestie rodzinne, kwestie zdrowotne i inne aktywności (prace, edukacja itd.). Ponadto zapewniono respondentom możliwość wskazania, że źródłem bariery jest inny czynnik nieujęty w na tej liście.

Drugie narzędzie skupiało się na chęci przez jednostkę osiągnięcia fazy długoterminowego i trwałego związku. Obejmowało ono kwestie wagi jaką jednostka przywiązuje do długoterminowego związku, tego jak istotne jest jego sformalizowanie i tego czy to sformalizowanie ostatecznie wiąże ona z przyszłym szczęściem.

Przedstawiona metoda została wykorzystana w badaniu przeprowadzonym na grupie 1062 osób w wieku 15-30 lat. Połowę respondentów stanowiły kobiety, a drugą połowę mężczyźni. Żadna z badanych osób nie znajdowała się w trwałym związku rozumianym jako związek sformalizowany lub związek nieformalny, w którym

partnerzy mieszkają ze sobą. Charakterystyka respondentów przedstawiona jest w poniższych tabelach.

Tabela 1. Rozkład respondentów według stanu relacji

Stan relacji	N	%
Wolny	666	62,71%
Mam chłopaka/dziewczynę	322	30,32%
Jestem w związku nieformalnym/mieszkam sam	74	6,97%
Suma	1062	100%

Zdecydowanie najliczniejszą grupą badanych są osoby, które nie znajdują się w relacji. Stanowią one 62,71% badanej grupy (666 osób). Najmniej liczną grupą są osoby, które znajdują się w związku nieformalnym, jednakże zamieszkują same. Są to 74 osoby, czyli 6,97% badanych. Około jednej trzeciej badanych (30,32%) deklaruje posiadanie dziewczyny/chłopaka (322 osoby).

Tabela 2. Rozkład respondentów według wieku

Wiek	N	%
15-18	152	14,31%
19-21	182	17,14%
22-25	332	31,26%
26-30	396	37,29%
Suma	1062	100%

Najwyższy udział procentowy i liczbowy występuje w grupie wiekowej między 26 rokiem życia a 30 rokiem życia, gdzie 37,29% badanych stanowią osoby w tym wieku (396 osób). Z kolei najniższy udział procentowy zanotowano w grupie wiekowej między 15 a 18 rokiem życia, gdzie tylko 14,31% badanych stanowią osoby w tym wieku (152 osoby). Niemal 70% badanych stanowią osoby powyżej 22 roku życia.

Tabela 3. Rozkład respondentów według wykształcenia

Wykształcenie	N	%
---------------	---	---

podstawowe	105	10%
gimnazjalne	39	4%
zawodowe	57	5%
zawodowe branżowe	27	3%
średnie branżowe	90	8%
średnie	358	34%
wyższe	386	36%
Suma	1062	100%

Najliczniejszą grupę badanych (386 osób) stanowiły osoby z wykształceniem wyższym (36%). Drugą najliczniejszą grupą były osoby, które posiadają wykształcenie średnie. Stanowiły one 34% badanych (358 osób). Najmniej liczną grupą były osoby z branżowym wykształceniem zawodowym, było to jedynie 27 osób (3%). Drugą najmniej liczną grupą stanowiły osoby, które ukończyły gimnazjum (39 osób, czyli 4%). Wskazując, że osoby z wykształceniem średnim lub wyższym stanowiły około 70% respondentów, należy podkreślić, że niemal 15% badanych była w wieku 15-18 lat, tj. w wieku w którym nie jest możliwe uzyskanie wykształcenia wyższego, ani średniego.

Tabela 4. Rozkład respondentów według rozmiaru zamieszkiwanej miejscowości

Rozmiar miejscowości	N	%
Wieś	298	28,06%
Małe miasto	145	13,65%
Średnie miasto	215	20,24%
Duże miasto	200	18,83%
Wielkie Miasto	204	19,21%
Suma	1062	100,00%

Największą grupę badanych stanowią mieszkańcy wsi. Jest to 298 osób, czyli 28,06% wszystkich badanych. Drugą co do liczności grupę stanowią osoby zamieszkujące średnie miasta tj. takie liczące od 20 do 99 tys. mieszkańców. Stanowią

oni 20,24% badanych (215 osób). Najmniej liczną grupę stanowią osoby zamieszkujące małe miasta (liczące do 20 tys mieszkańców). W tej kategorii znalazło się 145 osób, czyli 13,65% badanych. Rozkład badanych pod względem rozmiaru zamieszkiwanej miejscowości jest wyrównany.

Tabela 5. Rozkład respondentów według zamieszkiwanego województwa

Województwo	N	%
dolnośląskie	66	6,21%
kujawsko-pomorskie	65	6,12%
lubelskie	73	6,87%
lubuskie	26	2,45%
łódzkie	69	6,50%
małopolskie	98	9,23%
mazowieckie	182	17,14%
opolskie	25	2,35%
podkarpackie	74	6,97%
podlaskie	22	2,07%
pomorskie	53	4,99%
śląskie	119	11,21%
świętokrzyskie	32	3,01%
warmińsko-mazurskie	25	2,35%
wielkopolskie	91	8,57%
zachodniopomorskie	42	3,95%
Suma	1062	100%

Najliczniejsza grupa badanych, czyli 182 osoby zamieszkują województwo Mazowieckie (17,14%). Drugą najliczniejszą grupę (119 osób) stanowią mieszkańcy województwa Śląskiego (11,21%). Trzecią co do wielkości grupę stanowią mieszkańcy małopolskiego (98 osób, czyli 9,23% badanych). Trzy województwa, z których pochodzi najmniej badanych to odpowiednio Opolskie (25 osób, 2,35% badanych), Warmińsko-Mazurskiego (25 osób, 2,35% badanych) i Lubuskie (26 osób, 2,45% badanych). Badanie nie wykazuje żadnego rodzaju koncentracji przestrzennej badanych.

Podsumowując, w badaniu wzięły udział osoby wykształcone (70% respondentów z wykształceniem wyższym lub średnim), przede wszystkim nie pozostające w związku (62,71% respondentów) i mające powyżej 22 lat (niema 70% respondentów). Pod względem pozostałych cech brak jest zdecydowanie wyróżniających się charakterystyk.

2. Bariery w rozwoju relacji

Tabela 6. Bariery rozwoju relacji według płci respondentów

Bariery rozwoju związku	Kobieta		Mężczyzna	
	N	%	N	%
Wiek	34	4,21%	57	7,48%
Zadowolenie z obecnego stanu relacji i brak motywacji do przejścia dalej	112	13,86%	107	14,04%
Kwestie zaufania w relacji	48	5,94%	45	5,91%
Strach przed zaangażowaniem	58	7,18%	54	7,09%
Problemy z komunikacją w relacji	53	6,56%	41	5,38%
Różne wartości i przekonania	44	5,45%	34	4,46%
Niezgodne cele życiowe	41	5,07%	21	2,76%
Problemy finansowe	71	8,79%	67	8,79%
Niedojrzałość emocjonalna i relacyjna	51	6,31%	57	7,48%
Relacja z rodzinami pochodzenia (mama, tata itp.)	33	4,08%	40	5,25%
Problemy zdrowotne	17	2,10%	19	2,49%
Inne aktywności np. praca, edukacja	52	6,44%	39	5,12%
Żadne z powyższych	194	24,01%	181	23,75%
Suma	808	100,00%	762	100,00%

Zarówno w przypadku kobiet jak i mężczyzn najczęściej występującą barierą nie była żadna z wymienionych (odpowiednio 24,01% kobiet i 23,75% mężczyzn). W obu przypadkach drugą co do liczebności odpowiedzią było zadowolenie z obecnego stanu relacji i brak motywacji do jej rozwoju (13,86% kobiet i 14,04% mężczyzn). Najmniej liczną kategorią w obu płciach były problemy zdrowotne (2,1% kobiet i 2,49%

mężczyzn). Tak zbliżony rozkład wartości sugeruje, że bariery rozwoju związku nie są związane z płcią.

Tabela 7. Bariery rozwoju relacji według wieku respondentów

Bariery rozwoju związku	15-18		19-21		22-25		26-30	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Wiek	28	13,33%	25	9,92%	17	3,48%	21	3,39%
Zadowolenie z obecnego stanu relacji i brak motywacji do przejścia dalej	29	13,81%	28	11,11%	81	16,60%	81	13,06%
Kwestie zaufania w relacji	7	3,33%	20	7,94%	19	3,89%	47	7,58%
Strach przed zaangażowaniem	14	6,67%	12	4,76%	38	7,79%	48	7,74%
Problemy z komunikacją w relacji	14	6,67%	11	4,37%	28	5,74%	41	6,61%
Różne wartości i przekonania	4	1,90%	13	5,16%	27	5,53%	34	5,48%
Niezgodne cele życiowe	4	1,90%	5	1,98%	19	3,89%	34	5,48%
Problemy finansowe	8	3,81%	19	7,54%	53	10,86%	58	9,35%
Niedojrzałość emocjonalna i relacyjna	18	8,57%	16	6,35%	33	6,76%	41	6,61%
Relacja z rodzinami pochodzenia (mama, tata itp.)	14	6,67%	11	4,37%	20	4,10%	28	4,52%
Problemy zdrowotne	3	1,43%	3	1,19%	9	1,84%	21	3,39%

Inne aktywności np. praca, edukacja	14	6,67%	21	8,33%	30	6,15%	26	4,19%
Żadne z powyższych	53	25,24%	68	26,98%	114	23,36%	140	22,58%
Suma	210	100%	252	100%	488	100%	620	100%

We wszystkich kategoriach wiekowych najczęściej występowało wskazanie, że żadna z podanych barier nie jest istotna. We wszystkich przypadkach jest to około ćwierci respondentów.

Wśród osób między 15 a 18 rokiem życia drugą najczęściej występującą barierą był wiek (13,33%). Trzecią najliczniej wybierają odpowiedzią było zadowolenie z obecnego stanu związku i brak motywacji do jej rozwoju (13,81%). Najmniej osób w tej kategorii wiekowej stwierdziło, że barierę stanowią problemy zdrowotne (1,43%).

Wśród osób między 19 a 21 rokiem życia drugą najczęściej występującą barierą było zadowolenie z obecnego stanu relacji i brak motywacji do jej rozwoju (11,11%). Wiek stanowił trzecią najczęściej wskazywaną barierę (9,92%). Problemy zdrowotne jako barierę wskazała najmniejsza grupa respondentów (1,19%)

Wśród osób między 22 a 25 rokiem życia drugą najczęściej występującą barierą było zadowolenie z obecnego stanu relacji i brak motywacji do jej rozwoju (16,60%). Kwestie finansowe stanowiły trzecią najczęściej wskazywaną barierę (10,86%). Problemy zdrowotne jako barierę wskazała najmniejsza grupa respondentów (1,84%).

Wśród osób między 26 a 30 rokiem życia drugą najczęściej występującą barierą było zadowolenie z obecnego stanu relacji i brak motywacji do jej rozwoju (13,06%). Kwestie finansowe stanowiły trzecią najczęściej wskazywaną barierę (9,35%). Problemy zdrowotne jako barierę wskazała najmniejsza grupa respondentów (3,39%).

Wraz z wiekiem widoczna jest zmiana w postrzeganiu poszczególnych barier. Wiek staje się coraz mniej istotną przeszkodą, natomiast rośnie znaczenie kwestii finansowych.

Tabela 8. Bariery rozwoju relacji według rozmiaru zamieszkiwanej przez respondentów miejscowości

	wieś	małe miasto	średnie miasto	duże miasto	wielkie miasto
--	------	-------------	----------------	-------------	----------------

Bariery rozwoju związku	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Wiek	23	5,17%	15	7,21%	26	7,93%	13	4,58%	14	4,59%
Zadowolenie z obecnego stanu relacji i brak motywacji do przejścia dalej	50	11,24%	22	10,58%	34	10,37%	51	17,96%	62	20,33%
Kwestie zaufania w relacji	30	6,74%	9	4,33%	19	5,79%	15	5,28%	20	6,56%
Strach przed zaangażowaniem	29	6,52%	18	8,65%	20	6,10%	18	6,34%	27	8,85%
Problemy z komunikacją w relacji	31	6,97%	8	3,85%	19	5,79%	16	5,63%	20	6,56%
Różne wartości i przekonania	21	4,72%	11	5,29%	19	5,79%	12	4,23%	15	4,92%
Niezgodne cele życiowe	17	3,82%	10	4,81%	12	3,66%	11	3,87%	12	3,93%
Problemy finansowe	49	11,01%	19	9,13%	28	8,54%	20	7,04%	22	7,21%
Niedojrzałość emocjonalna i relacyjna	32	7,19%	10	4,81%	28	8,54%	20	7,04%	18	5,90%
Relacja z rodzinami pochodzenia (mama, tata itp.)	20	4,49%	15	7,21%	20	6,10%	10	3,52%	8	2,62%

Problemy zdrowotne	14	3,15%	6	2,88%	6	1,83%	7	2,46%	3	0,98%
Inne aktywności np. praca, edukacja	25	5,62%	9	4,33%	18	5,49%	21	7,39%	18	5,90%
Żadne z powyższych	104	23,37%	56	26,92%	79	24,09%	70	24,65%	66	21,64%
Suma	445	100%	208	100%	328	100%	284	100%	305	100%

Wśród respondentów każdego rozmiaru miejscowości najczęściej występującymi czynnikami okazały się te, które nie zostały uwzględnione na liście. W przypadku każdej z kategorii było to około ćwierci badanych.

Zadowolenie z obecnego stanu relacji i brak motywacji do jej rozwoju było drugą najliczniej podawaną barierą rozwoju związku w wszystkich kategoriach. Odpowiedzi tej udzieliło 11,24% mieszkańców wsi, 10,58% mieszkańców małych miast, 10,37% mieszkańców średnich miast, 17,96% mieszkańców dużych miast i 20,33% mieszkańców wielkich miast.

Kwestie finansowe były trzecią najczęściej udzielaną odpowiedzią przez mieszkańców wsi (11,01%). W tej grupie respondentów najrzadziej wskazywano na problemy zdrowotne jako barierę rozwoju związku (3,15%).

9,13% mieszkańców małych miast wskazało problemy finansowe jako przeszkodę w rozwoju relacji, co było trzecią najczęściej udzielaną odpowiedzią. W tej grupie badanych najrzadziej wskazywano na problemy zdrowotne (2,88%).

Kwestie finansowe oraz niedojrzałość emocjonalna były trzecim co do liczebności problemem rozwoju relacji wśród mieszkańców średnich miast (po 8,54%). W tej grupie respondentów najrzadziej wskazywano na problemy zdrowotne jako barierę rozwoju związku (1,83%)

Dwie bariery były wskazywane przez tak samo liczną grupę mieszkańców dużych miast. Były to problemy finansowe oraz niedojrzałość emocjonalna (po 7,04%). Były to

trzecie co do liczebności odpowiedzi wskazane przez respondentów. W tej grupie badanych najrzadziej wskazywano na problemy zdrowotne (2,46%).

8,85% mieszkańców wielkich miast wskazało strach przed zaangażowaniem jako przeszkodę w rozwoju relacji, co było trzecią najczęściej udzielaną odpowiedzią. W tej grupie badanych najrzadziej wskazywano na problemy zdrowotne (2,46%)

Tabela 9. Bariery rozwoju relacji według typu relacji respondentów

Bariery rozwoju związku	mam chłopaka/ dziewczynę		wolny		Związek nieformalny/ mieszkam sam	
	N	%	N	%	N	%
Wiek	44	8,43%	39	4,15%	8	7,41%
Zadowolenie z obecnego stanu relacji i brak motywacji do przejścia dalej	74	14,18%	129	13,72%	16	14,81%
Kwestie zaufania w relacji	28	5,36%	60	6,38%	5	4,63%
Strach przed zaangażowaniem	31	5,94%	73	7,77%	8	7,41%
Problemy z komunikacją w relacji	21	4,02%	66	7,02%	7	6,48%
Różne wartości i przekonania	27	5,17%	47	5,00%	4	3,70%
Niezgodne cele życiowe	20	3,83%	35	3,72%	7	6,48%
Problemy finansowe	78	14,94%	45	4,79%	15	13,89%
Niedojrzałość emocjonalna i relacyjna	30	5,75%	68	7,23%	10	9,26%
Relacja z rodzinami pochodzenia (mama, tata itp.)	18	3,45%	47	5,00%	8	7,41%
Problemy zdrowotne	13	2,49%	21	2,23%	2	1,85%
Inne aktywności np. praca, edukacja	56	10,73%	31	3,30%	4	3,70%
Żadne z powyższych	82	15,71%	279	29,68%	14	12,96%
Suma	522	100%	940	100%	108	100%

Wśród osób mających chłopaka lub dziewczynę najczęściej wskazywano na inny powód, niż podane jako barierę rozwoju relacji (15,71%). Drugą najliczniej wskazywaną odpowiedzią były problemy finansowe (14,94%).

Wśród osób nie będących obecnie w relacji najczęściej wskazano, że inna niż wskazane bariery jest istotna (29,68%). Drugą co do liczebności odpowiedzią było zadowolenie z obecnego stanu relacji i brak motywacji do jej rozwoju (13,72%)

Osoby będące z nieformalnym związku ale zamieszkujące samotnie wskazały najliczniej na zadowolenie z obecnego stanu relacji i brak motywacji do jej rozwoju (14,81%) Drugą co do liczebności odpowiedzią były problemy finansowe jako bariera rozwoju związku (13,89%).

Tabela 10. Bariery rozwoju relacji według typu wykształcenia respondentów

Bariery rozwoju związku	podstawowe lub gimnazjalne		zawodowe		średnie		wyższe	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Wiek	28	14,43%	5	4,31%	40	6,00%	18	3,04%
Zadowolenie z obecnego stanu relacji i brak motywacji do przejścia dalej	25	12,89%	11	9,48%	82	12,29%	101	17,03%
Kwestie zaufania w relacji	7	3,61%	9	7,76%	43	6,45%	34	5,73%
Strach przed zaangażowaniem	13	6,70%	7	6,03%	48	7,20%	44	7,42%
Problemy z komunikacją w relacji	13	6,70%	13	11,21%	36	5,40%	32	5,40%
Różne wartości i przekonania	5	2,58%	7	6,03%	34	5,10%	32	5,40%
Niezdadne cele życiowe	2	1,03%	4	3,45%	18	2,70%	38	6,41%

Problemy finansowe	7	3,61%	17	14,66%	63	9,45%	51	8,60%
Niedojrzałość emocjonalna i relacyjna	16	8,25%	7	6,03%	46	6,90%	39	6,58%
Relacja z rodzinami pochodzenia (mama, tata itp.)	13	6,70%	11	9,48%	34	5,10%	15	2,53%
Problemy zdrowotne	5	2,58%	2	1,72%	17	2,55%	12	2,02%
Inne aktywności np. praca, edukacja	9	4,64%	3	2,59%	41	6,15%	38	6,41%
Żadne z powyższych	51	26,29%	20	17,24%	165	24,74%	139	23,44%
Suma	194	100%	116	100%	667	100%	593	100%

Osoby z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym najliczniej wskazały, że bariery inne niż podane na liście są istotne (26,29%). Drugą najliczniej wskazywaną barierą była kwestia wieku (14,43%).

W przypadku osób z wykształceniem zawodowym najliczniej wskazywano na bariery inne niż podane na liście (17,24%). Drugą co do liczebności odpowiedzią wskazaną przez respondentów były problemy finansowe (14,66%).

Osoby z wykształceniem średnim najliczniej wskazywały, że bariery inne niż podane na liście są przeszkodą w przejściu na wyższy poziom relacji (24,74%). Drugą najczęściej wskazywaną barierą było zadowolenie z obecnego stanu relacji i brak motywacji do przejścia na jej wyższy poziom (12,29%).

Osoby z wykształceniem średnim najliczniej wskazywały, że bariery inne niż podane na liście są przeszkodą w przejściu na wyższy poziom relacji (23,44%). Drugą najczęściej wskazywaną barierą było zadowolenie z obecnego stanu relacji i brak motywacji do przejścia na jej wyższy poziom (17,03%).

3. Motywacja do rozwoju relacji

Tabela 11. Skłonność do stałej relacji według typu płci respondentów

Skłonność do stałej relacji	Kobieta		Mężczyzna	
	N	%	N	%
Wysoka	320	60,26%	289	54,43%
Niska	211	39,74%	242	45,57%
Suma	531	100 %	531	100%

Motywacja do stałej relacji była wyższa w przypadku kobiet, niż mężczyzn. 60,26% kobiet wykazało, że długoterminowe, formalne związki są dla nich istotne. Podobnego zdania było 54,43% mężczyzn.

Tabela 12. Skłonność do stałej relacji według typu wieku respondentów

Skłonność do stałej relacji	15-18		19-21		22-25		26-30	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Wysoka	79	51,97%	111	60,99%	205	61,75%	214	54,04%
Niska	73	48,03%	71	39,01%	127	38,25%	182	45,96%
Suma	152	100%	182	100%	332	100%	396	100%

We wszystkich kategoriach wiekowych przeważała skłonność do długotrwałej, sformalizowanej relacji. Była ona najwyższa wśród osób między 22 a 25 rokiem życia (61,75%). Najniższa była wśród osób nieletnich (51,97%). Skłonność do stałej, trwałej, długoterminowej relacji rośnie do pewnego wieku, by następnie spaść.

Tabela 13. Skłonność do stałej relacji według rozmiaru zamieszkiwanej przez respondentów miejscowości

Skłonność do stałej relacji	wieś		małe miasto		średnie miasto		duże miasto		wielkie miasto	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Wysoka	195	65,44%	85	58,62%	113	52,56%	105	52,50%	111	54,41%
Niska	103	34,56%	60	41,38%	102	47,44%	95	47,50%	93	45,59%
Suma	298	100%	145	100%	215	100%	200	100%	204	100%

Mieszkańcy miejscowości wszystkich rozmiarów najczęściej wykazywali dużą skłonność do długotrwałych, formalnych relacji. Najsilniej skłonność ta występowała wśród mieszkańców wsi (65,44%). Najslabiej zaś wśród mieszkańców wielkich miast (52,56%). Osoby zamieszkujące mniejsze miejscowości i wsie wykazywały się bardziej powszechną skłonnością do stałej relacji.

Tabela 14. Skłonność do stałej relacji według typu relacji respondentów

Skłonność do stałej relacji	mam chłopaka/ dziewczynę		wolny		Związek nieformalny/ mieszkam sam	
	N	%	N	%	N	%
Wysoka	240	74,53%	322	48,35%	47	63,51%
Niska	82	25,47%	344	51,65%	27	36,49%
Suma	322	100%	666	100%	74	100%

Skłonność do stałej relacji najmniej wykazywały osoby mające chłopaka lub dziewczynę (74,53%). Skłonność ta przeważała także wśród osób będących w nieformalnym związku (63,51%). Długotrwała, sformalizowana relacja była najmniej popularna wśród osób nie będących w związku. 51,65% tej grupy respondentów wykazywało się małą skłonnością do stałej relacji.

Tabela 15. Skłonność do stałej relacji według typu wykształcenia respondentów

Skłonność do stałej relacji	podstawowe lub gimnazjalne		zawodowe		średnie		wyższe	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Wysoka	71	49,31%	46	54,76%	267	59,60%	225	58,29%
Niska	73	50,69%	38	45,24%	181	40,40%	161	41,71%
Suma	144	100%	84	100%	448	100%	386	100%

Osoby z wykształceniem podstawowym wykazywały niską skłonność do długotrwałej, sformalizowanej relacji (50,69%). Wśród pozostałych kategorii wykształcenia przeważały osoby mające wysoką skłonność do stałej relacji. Osoby z średnim wykształceniem najliczniej wskazywały wysoką skłonność do stałej relacji (59,6%). Na ogół wzrost wykształcenia przyjął skłonności do długotrwałej, sformalizowanej relacji.

4. Główne wnioski z badania

Wśród wszystkich grup respondentów najmniej istotną barierą w rozwoju związku były kwestie zdrowotne. Dla osób z stosunkowo niskim poziomem wykształcenia i młodych istotny był wiek. Bariera ta miała nikłe znaczenie dla pozostałych badanych. Powszechnie występującymi barierami były problemy finansowe i niedojrzałość emocjonalna. Najczęściej występującą barierą wśród wszystkich kategorii respondentów było zadowolenie z obecnego stanu ich relacji i brak motywacji do podjęcia próby przejścia na wyższy poziom. Kwestia płci okazała się mało istotnym czynnikiem różnicującym odpowiedzi respondentów.

Znacząca większość respondentów wskazała, że jest skłonna do podjęcia długotrwałej, sformalizowanej relacji. Uważają one, że taki rodzaj związku jest dla nich istotny w obecnym stadium życia i że jest istotny dla ich przyszłego szczęścia. Mając na uwadze, że znacząca większość respondentów nie jest obecnie w relacji (pomimo gotowości jej podjęcia), tym bardziej konieczne staje się analizowanie barier rozwoju związków romantycznych.

Bibliografia

- Aron, A., Paris, M., & Aron, E. N. (1995). Falling in love: Prospective studies of self-concept change. *Journal of Personality and Social Psychology*, 69(6), 1102–1112. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.69.6.1102>
- Baxter, L. A., & Bullis, C. (1986). Turning Points in Developing Romantic Relationships. *Human Communication Research*, 12(4), 469–493. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2958.1986.tb00088.x>
- Knapp, M. L. (1978). *Social Intercourse: From Greeting to Goodbye*. Allyn and Bacon.
- Knobloch, L. K. (2007). Perceptions of turmoil within courtship: Associations with intimacy, relational uncertainty, and interference from partners. *Journal of Social and Personal Relationships*, 24(3), 363–384. <https://doi.org/10.1177/0265407507077227>
- Knobloch, L. K., Solomon, D. H., Theiss, J. A., & McLaren, R. M. (2021). Relational Turbulence Theory: Interpersonal Communication During Times of Transition. *W Engaging Theories in Interpersonal Communication* (s. 366–378). Taylor and Francis. <https://doi.org/10.4324/9781003195511-32>
- Laurenceau, J., Barrett, L. F., & Rovine, M. J. (2005). The interpersonal process model of intimacy in marriage: A daily-diary and multilevel modeling approach. *Journal of Family Psychology : JFP : Journal of the Division of Family Psychology of the American Psychological Association (Division 43)*, 19(2). <https://doi.org/10.1037/0893-3200.19.2.314>
- Spéder, Z., & Kapitány, B. (2009). How are Time-Dependent Childbearing Intentions Realized? Realization, Postponement, Abandonment, Bringing Forward. *European Journal of Population*, 25(4), 503–523.

Weigel, D. J., & Ballard-Reisch, D. S. (2008). Relational maintenance, satisfaction, and commitment in marriages: An actor-partner analysis. *Journal of Family Communication*, 8(3), 212–229. <https://doi.org/10.1080/15267430802182522>

Wojciszke, B. (2010.). *Psychologia miłości*. GWP Gdanskie Wydawnictwo Psychologiczne.